

Union Générale des Vietnamiens du Rhône

38 rue Sainte Geneviève 69006 Lyon .Tél: +(33) 6 95 03 10 99. Email: ugvr@laposte.net

Hội Người Việt Nam tại Pháp – Chi Hội Rhône

<https://www.facebook.com/pages/UGVR/347627795283519>

<http://www.ugvf.org>

Số 32- ra ngày 13/6/2014

THÔNG TIN

Hội đoàn người Việt tại Lyon xuống đường tại quảng trường Bellecour, giải thích sự kiện ‘Biển Đông’ và chống chủ nghĩa bành trướng của Trung Quốc trong lãnh hải Việt Nam

Thứ sáu ngày 16 tháng năm từ 16 đến 20 giờ, tại quảng trường nổi tiếng Bellecour - thành phố Lyon, khoảng 20 người, thành viên của hai hội đoàn ‘Hội người Việt vùng Rhône’ và ‘Hội sinh viên Việt Nam tại Lyon’ đã tụ tập phát tờ ‘Tuyên bố chung của các Hội/Đoàn Việt Nam tại Pháp về vụ HD- 981’. Nhiều người trong đoàn mang bảng với những khẩu hiệu: ‘Chính phủ Trung Quốc phải chấm dứt thái độ hung hăng trong vùng biển của Việt Nam - Chính phủ Trung Quốc phải dời giàn khoan di động Hải Dương 981 và rút lực lượng quân sự khỏi khu vực Đặc quyền Kinh tế của Việt Nam - Chấm dứt đường lối bành trướng bá quyền trong vùng biển Đông - Đoàn kết với ngư dân và quân đội nhân dân Việt Nam tại quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa’.

Campagne d’explication et de protestation sur la place Bellecour contre l’expansionnisme chinois dans les eaux vietnamiennes

A Lyon, environ 20 personnes, membres actifs de deux Associations ‘Union Générale des Vietnamiens du Rhône’ et ‘Union des étudiants vietnamiens à Lyon’, se sont rassemblées le vendredi 16 mai, de 16h à 20h, sur la place Bellecour pour distribuer la Déclaration commune des associations vietnamiennes de France (voir pièce jointe) dénonçant l’attitude impérialiste et dangereuse du gouvernement chinois ayant installé sa plate-forme pétrolière dans la zone économique exclusive (ZEE) du Vietnam. Certains portaient des pancartes proclamant: "Le gouvernement chinois doit arrêter ses agressions dans les eaux territoriales du Viet Nam - Le gouvernement chinois doit retirer sa plateforme pétrolière et ses forces militaires - Stop à la politique d’expansion impérialiste en mer de Chine méridionale - Solidarité avec les pêcheurs et combattants vietnamiens des îles Spratleys et Paracels!"

Mục tiêu của hoạt động này là giải thích cho bạn bè Pháp và thế giới thấy rằng Trung Quốc, thành viên của Công ước LHQ về luật biển, đã vi phạm nghiêm trọng luật quốc tế, đe dọa trực tiếp an ninh tại Biển Đông và trong khu vực.

Đức Anh - Ảnh : Văn Hóa

L'objectif de ce rassemblement est de faire savoir aux amis français et internationaux que la Chine s'est comportée comme un hors-la-loi et a violé les lois internationales, menaçant la paix et la stabilité de la région.

*Đức Anh
Photos : Văn Hóa*

Tuyên bố chung của các Hội/Đoàn Việt Nam tại Pháp về vụ HD-981

Paris, ngày 11/05/2014

1. Chúng tôi, đại diện các Hội/Đoàn tại Pháp, nhóm họp vào ngày 08/05/2014 tại PARIS (Cộng hòa Pháp) về việc Trung Quốc đưa giàn khoan di động Hải Dương 981 (HD-981) vào khai thác từ ngày 02/05/2014 tại vùng Đặc quyền Kinh tế (EEZ) của Việt Nam. Hành động đơn phương này của Trung Quốc (i) xâm phạm nghiêm trọng chủ quyền Việt Nam; (ii) đe dọa an ninh khu vực; (iii) vi phạm nguyên tắc giải quyết các tranh chấp tại Biển Đông một cách hòa bình.

Trung Quốc xâm phạm nghiêm trọng chủ quyền Việt Nam

Vị trí của giàn khoan HD-981 nằm cách bờ biển Việt Nam khoảng 120 hải lý, hoàn toàn trong vùng đặc quyền kinh tế của Việt Nam. Theo Công ước Liên hợp quốc về Luật Biển năm 1982 (UNCLOS 1982), mà Trung Quốc cũng là thành viên, Việt Nam là nước có quyền chủ quyền và quyền tài phán trên mọi hoạt động thăm dò, khai thác trong vùng này, đồng thời bất kỳ quốc gia nào muốn khai thác trong vùng này đều phải có sự đồng ý của Việt Nam. Vì vậy, hành động này của Trung Quốc xâm phạm nghiêm trọng chủ quyền Việt Nam.

Trung Quốc đe dọa an ninh khu vực

Ngày 07/05/2014, Trung Quốc đã điều 80 tàu với sự yểm trợ của máy bay, trong đó có 7 tàu quân sự, 33 tàu hải cảnh, dùng vòi rồng để tấn công tàu của lực lượng kiểm ngư Việt Nam đang thực thi nhiệm vụ theo luật pháp quốc tế và làm bị thương 6 kiểm ngư viên Việt Nam. Hành động này đe dọa trực tiếp an ninh tại Biển Đông và trong khu vực.

Trung Quốc vi phạm nguyên tắc giải quyết các tranh chấp tại Biển Đông

Các hành động trên của Trung Quốc đi ngược lại với tuyên bố về ứng xử của các bên tại Biển Đông (DOC) mà Trung Quốc đã ký với các nước ASEAN năm 2002, theo đó, các bên không làm căng thẳng thêm tình hình và nỗ lực giải quyết các tranh chấp tại Biển Đông bằng các biện pháp hòa bình và theo luật pháp quốc tế.

2. Chúng tôi kêu gọi cộng đồng quốc tế, đặc biệt là các nước đang có tuyên bố chủ quyền tại Biển Đông, lên tiếng phản đối hành động khiêu khích và xâm lược của chính quyền Trung Quốc, vì một thế giới hòa bình và phát triển bền vững.

Các Hội/Đoàn cùng ký

Hội người Việt Nam tại Pháp (UGVF), Hội Khoa học và Chuyên gia Việt Nam (AVSE), Hội Sinh viên Việt Nam tại Pháp (UEVF), Hội Sinh viên Việt Nam tại Montpellier (AEVM), Hội Sinh viên Việt Nam tại Nantes (AEVN), Hội Xây dựng, Cơ học và Vật Liệu (GCMM), Hội Cầu Đường Pháp (CDP), Hội Điện & Điện tử (AEEE), Liên minh Sinh viên Việt Nam tại Pháp (ADEVF), Hội Đồng hương Nghệ Tĩnh tại Pháp (UANTF), Hiệp hội kiến trúc sư Việt Nam tại Pháp (AAVF), Biển Đông Tại Pháp (BDTP), Chi Hội Rhône-Lyon –HNVNTP (UGVR), Hội Sinh Viên Việt Nam tại Lyon (UEVL)

Déclaration des associations vietnamiennes de France relativement à HD-981

Paris, le 11 mai 2014

1. Face à l'installation par la Chine de sa plate-forme pétrolière HD-981 le 2 mai 2014 au sein de la zone économique exclusive (ZEE) du Vietnam, nous, les représentants des associations vietnamiennes de France, nous sommes réunis le 08 mai 2014. Ce comportement violent de la Chine: (i) est une violation flagrante de la souveraineté du Vietnam; (ii) menace la sécurité dans la région en Mer Orientale et (iii) viole la Déclaration sur la conduite des parties en Mer Orientale de résoudre pacifiquement leurs différends conformément au droit international.

La Chine viole de manière flagrante la souveraineté du Vietnam

HD-981 est située à 120 milles marins de la côte vietnamienne, totalement au sein de la ZEE du Vietnam. Conformément à la Convention des Nations Unies sur le droit de la mer de 1982 (UNCLOS 1982) dont la Chine est également membre, le Vietnam dispose "des droits souverains aux fins d'exploration et d'exploitation" des ressources naturelles se trouvant dans cette zone. Toujours conformément à cette Convention, tout autre Etat a l'obligation de tenir dûment compte de ces droits du Vietnam et d'agir d'une manière compatible avec la Convention. Par conséquent, l'acte unilatéral de la Chine est une violation flagrante de la souveraineté du Vietnam.

La Chine menace la sécurité dans la région

La Chine, le 7 mai 2014, avec 80 navires appuyés des avions dont 7 navires militaires, 33 navires de la police maritime, a attaqué à canon à eau les bateaux vietnamiens en service dans la zone. Cet acte, ayant endommagé les navires vietnamiens et blessé 6 de ses marins, menace gravement la sécurité en Mer Orientale et dans la région.

La Chine ne respecte pas son accord avec les pays ASEAN

En utilisant la force, la Chine a également violé la Déclaration sur la conduite des parties en Mer Orientale (DOC) signée en 2002 avec les pays ASEAN. Selon cette Déclaration, les pays s'engagent à régler les différends en Mer Orientale par les mesures pacifiques et conformément au droit international.

2. Nous appelons la communauté internationale, plus particulièrement les pays ayant la souveraineté en Mer Orientale, à une réaction forte contre la provocation et l'expansionnisme du gouvernement chinois pour la paix et la stabilité dans le monde.

Les associations vietnamiennes de France ont signé

Union Générale des Vietnamiens de France (UGVF), Association Vietnamienne des Scientifiques et Experts (AVSE), Union des Etudiants Vietnamiens en France (UEVF), Union des Etudiants Vietnamiens à Montpellier (AEVM), Union des Etudiants Vietnamiens à Nantes (AEVN), Association de Génie Civil, Mécanique et Matériaux (GCM), Groupe de Ponts et Chaussées (CDP), Association of Electrical Electronics Engineering (AEEE), Alliance Des Etudiants Vietnamiens en France (ADEVF), Union des amis de Nghe Tinh en France (UANTF), Association des architectes vietnamiens en France (AAVF), Groupe de Recherche sur la Mer Orientale (BDTP), Union Générale des Vietnamiens du Rhône (UGVR), Union des Etudiants Vietnamiens à Lyon (UEVL)

Joint Statement of Vietnamese Associations in France regarding HD-981

Paris May 11th, 2014

1. Regarding China's unilateral bringing of oil rig Haiyang Shiyu 981 (HD-981) into the Exclusive Economic Zone (EEZ) of Vietnam on May 2nd, 2014, we, the representatives of the Vietnamese associations in France, had a joint meeting on May 8th, 2014. This unilateral act of China: (i) is a flagrant violation of Vietnam's sovereignty; (ii) threatens regional security in the South China Sea and (iii) violates the Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea (DOC) concerning the peaceful settlement of disputes in accordance with international law.

China flagrantly violates Vietnam's sovereignty

HD-981, located 120 miles from Vietnam's coastal line, is entirely within the EEZ of Vietnam. According to the United Nations Convention of the Law of the Sea 1982 (UNCLOS 1982), of which China is a member, Vietnam has sovereignty rights and jurisdiction over all exploration and extraction activities in the Vietnam's EEZ. Also, other countries cannot extract oil in the aforementioned zone without explicit approval of Vietnam. In light of the above, the unilateral act of China is illegal.

China threatens regional security

On May 7th, 2014, China deployed 80 ships, including 7 military ships and 33 coast guard ships, with aerial support, to attack Vietnamese vessels by water cannon. China's offensive act on Vietnamese vessels conducting responsibilities in conformity with international laws has wounded six Vietnamese fisheries controllers. Such act gravely threatens the security in the South China Sea and in the region.

China disrespects its agreements with ASEAN countries

The aforementioned act of China runs counter to the DOC signed between ASEAN countries and China in 2002. In accordance with the DOC, all parties should not further complicate the disputes and resolve disputes in the South China Sea peacefully and in conformity with international laws.

2. We call on international community, especially countries which have sovereign claims in the South China Sea, to unite, a strong reaction against the provocation and the expansionism of Chinese administration for a world of peace and sustainable development.

Jointly signed by

Union of Vietnamese of France (UGVF), Association of Vietnamese Scientists and Experts (AVSE), Union of Vietnamese Students in France (UEVF), Association of Civil Engineering, Mechanics, and Materials (GCMM), Association of Engineers and Electrical Engineering (AEEE), Group of Bridges and Roads (CDP), Association of Electrical Electronics Engineering (AEEE), Alliance of Vietnamese Students in France (ADEVF), Union of fellow-countrymen of Ha Tinh in France (UANTF), Association of Vietnamese Architect in France (AAVF), Research Group on the South East Asia Sea in France (BDTP), Union of Vietnamese of Rhône (UGVR), Union of Vietnamese Students in Lyon (UEVL)

Ngày Gặp gỡ Văn hóa Tại hội quán Chi hội

Chủ nhật 6 tháng 4, Chi hội đã tổ chức Ngày Gặp gỡ Văn hóa từ 11g30 tại Hội quán, 38 đường Ste Geneviève, Lyon 6. Trong chương trình lần Gặp gỡ này, Chi hội đã chiếu phim tài liệu '*Chất độc da cam, một quả bom nổ chậm*' và đặc biệt có sự hiện diện của cô Hồ Thủy Tiên, người thực hiện bộ phim vào năm 2013 với thời lượng 57 phút, do Orchidées và Orange DiHoxyn sản xuất.

Đúng 11g30, các thân hữu lần lượt đến dùng rượu khai vị và trao đổi về nhiều vấn đề về cộng đồng và đất nước. Sau đó mọi người dùng bữa cơm thân mật do Hanh và ê-kíp ẩm thực chuẩn bị. Đúng 14g15, anh Tổng thư ký Chi hội, ngỏ lời cảm ơn tất cả mọi người đến tham dự buổi Gặp gỡ và đặc biệt là cô Hồ Thủy Tiên đã có sáng kiến cùng Chi hội tổ chức buổi thảo luận trực tiếp sau khi chiếu bộ phim.

Mặc dù tất cả gần như hiểu sự tác động ghê gớm của chất độc màu da cam (dioxin) trên cơ thể con người, khán giả vẫn không khỏi xúc động khi xem phim trên.

Buổi trao đổi diễn ra sôi nổi và thẳng thắn. Cô Hồ Thủy Tiên cũng đã cố gắng giải thích những động cơ chính đã giúp cô thực hiện phim.

Agent Orange une bombe à retardement (57)

En quittant le Vietnam, l'armée américaine laisse un poison aujourd'hui invisible, la dioxine, une arme chimique puissante plus connue sous le nom d'Agent Orange produite entre autres par Monsanto.
En s'infiltrant dans les sols, les rivières, elle touche la chaîne alimentaire.
Plus de 40 ans après les derniers épandages, des millions de Vietnamiens, victimes de la dioxine, sont atteints de lourdes malformations, de cancers...

Journée de Rencontre Culturelle au local de UGVR

Dimanche 6 Avril, UGVR a organisé la Journée de Rencontre Culturelle (JRC) au local, 38 rue Ste Geneviève, Lyon 6. Au programme de cette JRC, un repas amical et la projection du film '*Agent Orange, une bombe à retardement*' en présence de la réalisatrice Hồ Thủy Tiên. Ce film, d'une durée de 57 minutes, est produit en 2013 par Orchidées et Orange DiHoxyn.

Vers 11h30, les convives ont commencé à arriver. Ils ont pris l'apéritif, discuté des sujets liés à la vie communautaire et au Viet Nam avant de prendre le repas préparé par Hanh et son équipe. A 14h15, le Secrétaire général a pris la parole et remercié les participants, en particulier Mlle Ho Thủy Tien qui avait l'initiative de proposer un débat après la projection.

Malgré les connaissances des impacts catastrophiques du Dioxine sur les corps humains, la majorité des convives n'ont pas pu retenir leurs larmes pendant la projection.

Le débat a été animé et franc. Mlle Ho Thủy Tien a pu expliquer les raisons pour lesquelles elle avait décidé de réaliser ce documentaire. Elle a annoncé une initiative très importante: une victime de l'Agent Orange, Mme Tran To Nga, ayant une double nationalité vietnamienne et française, va porter plainte devant les tribunaux français contre le fabricant Monsanto avec comme avocat (bénévole) Maître William Bourdon. Cette initiative va permettre de rappeler à l'opinion publique les responsabilités des fabricants et du gouvernement américain dans cette affaire.

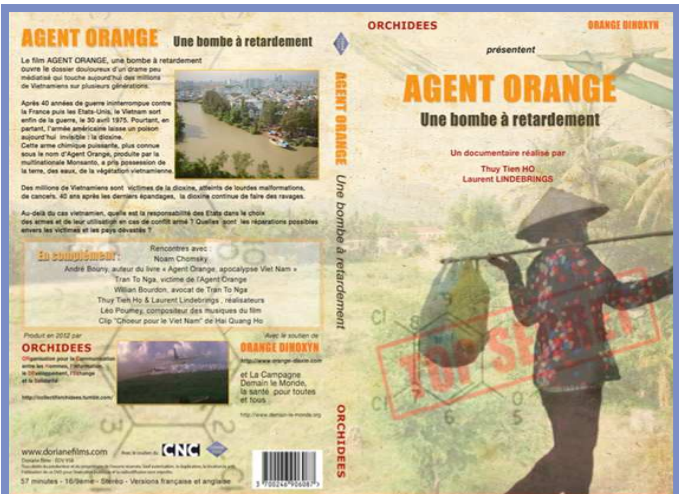
La JRC a laissé une impression positive aux participants.

Pour celles ou ceux qui souhaitent acheter ce documentaire, format DVD, merci de contacter UGVR soit par mail soit par téléphone.

Buổi Gặp gỡ đã gây nhiều ấn tượng cho người đến tham dự. Cô cũng thông báo một sự kiện quan trọng sắp đến: Bà Trần tố Nga, một nạn nhân chất độc da cam, do có hai quốc tịch Việt Nam và Pháp, sẽ kiện trước toà án Pháp công ty Monsanto, công ty đã sản xuất chất độc này. Luật sư (tự nguyện) của bà là Ông William Bourdon. Sự kiện này sẽ nhắc lại trước công chúng trách nhiệm của các công ty và của chính quyền Mỹ.

Nếu quý vị muốn mua DVD về bộ phim, liên lạc với Chi hội qua email hoặc điện thoại. DVD có thêm nhiều thông tin và tài liệu, đặc biệt về vụ kiện sắp đến.

Đức Anh

Le DVD contient beaucoup d'informations complémentaires, notamment sur la préparation du futur procès.

Đức Anh

SINH HOẠT SẮP TỚI

Thông tin lãnh sự

Chúng tôi hân hạnh thông báo là Bộ phận Lãnh sự của Đại sứ quán Việt Nam tại Pháp sẽ trở lại Lyon vào ngày **thứ bảy 28/6/14** để tiếp tục giúp đỡ kiều bào trong cộng đồng và bạn bè Pháp trong các thủ tục hành chính.

Địa điểm làm việc:

Hội quán, 38 rue Ste Geneviève, Lyon 6

Thời gian:

Từ 10g30 đến 12g30 và từ 13g30 đến 17g

Nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho đại diện Đại sứ quán thực hiện công việc, chúng tôi yêu cầu bà con cô bác lấy cuộc hẹn qua thư điện tử ugvr@laposte.net trong đó nêu rõ vấn đề bà con cô bác cần giải quyết (hộ chiếu, quốc tịch, hành chính...) hoặc qua điện thoại số 06 95 03 10 99

ACTIVITÉS À VENIR

Information consulaire

Nous avons le plaisir de vous annoncer que le Service Consulaire de l'Ambassade du Viet Nam en France reviendra à Lyon le **samedi 28/6/14** pour continuer à aider les membres de notre communauté et nos amis français dans les démarches administratives.

Lieu du travail:

UGVR, 38 rue Sainte Geneviève, Lyon 6

Horaires:

De 10h30 à 12h30 et de 13h30 à 17h

Afin de faciliter aux représentants de l'Ambassade du Viet Nam de réaliser leur tâches dans les bonnes conditions, nous vous prions de bien vouloir prendre RV par mail à l'adresse suivante ugvr@laposte.net en précisant l'objet de vos demandes (visas, nationalité, passeport...) ou bien par téléphone au 06 95 03 10 99

Những 'ky binh' của năm chéo Pháp - Việt

Buổi liên hoan Tết 2014 vừa chấm dứt, chúng tôi lại miệt mài với công việc chuẩn bị cho Năm chéo Pháp - Việt (2013-2014). Tập hợp liên hội đoàn Năm Pháp - Việt 2014 vùng Lyon bao gồm: Chi hội người Việt Nam vùng Rhône-Lyon (UGVR), Hội sinh viên Việt Nam tại Lyon (UEVL), Câu lạc bộ Rhône-Mékong (Club Rhône Mékong), Hội Hữu nghị Pháp-Việt (AAFV), Hội tưởng niệm lính thợ Đông dương (MOI), Tạp chí Carnets du Viet Nam (CVN). Chúng tôi cùng thiết lập một dự án phong phú và đầy quyết tâm. Với mục đích củng cố tình hữu nghị có chiều dài lịch sử của hai dân tộc và phát triển sự hợp tác kinh tế, khoa học, văn hóa giữa hai nước; chúng tôi đã gặp gỡ các quan chức của thành phố Villeurbanne, Lyon và vùng Rhône-Alpes để trình bày những sự kiện mà chúng tôi mong muốn thực hiện. Thật cảm động khi chúng tôi được tiếp đón niềm nở. Chúng tôi cảm kích sự giúp đỡ của chính quyền các cấp (sử dụng phòng miễn phí, và sự tài trợ của Đô thị lớn Lyon, Tòa Thị chính Villeurbanne, Hội đoàn Lyon-Quebec thông qua Tòa thị chính quận 6, Hội đồng vùng Rhône Alpes) cho năm chéo Pháp-Việt này.

Chúng tôi đã thực hiện được cuộc triển lãm về tranh Đông Hồ trước Tết tại Trung tâm Văn hóa thành phố Villeurbanne. Ngày khai mạc triển lãm, chúng tôi được danh dự tiếp đón ông Thị trưởng thành phố Villeurbanne. Sự nỗ lực trong lựa chọn tranh (trong bộ sưu tầm của JP Pascal), thuyết minh, đóng khung rất chuyên nghiệp, trình bày giàu tính thẩm mỹ và chi tiết... đòi hỏi rất nhiều thời gian. Hoan hô Jean Pierre, Claude và Joel, chúng tôi vô cùng ngưỡng mộ các bạn vì những công việc đó! Tờ báo 'Le Progrès' cũng viết về sự kiện này, ngay cả tôi cũng trở lại sau đó để chiêm ngưỡng những bức

LES CAVALIERS DE L'ANNEE FRANCE-VIET NAM

A peine terminée la Fête du Têt 2013 au Centre Culturel de Villeurbanne, nous nous plongeons dans la préparation de l'Année croisée France- Viet Nam (2013-2014). Le Collectif lyonnais Année France-Viet Nam, réuni à notre local, regroupe plusieurs associations : UGVR, UEVL, Club Rhône Mékong, Association Amitié Franco-Vietnamienne (AAFV), Mémorial des Ouvriers Indochinois (MOI), Carnets du Viet Nam (CVN). Nous établissons ensemble un projet ambitieux et varié. Nous prenons rendez vous auprès des élus de Villeurbanne, de Lyon, de la Région Rhône Alpes pour leur présenter les manifestations que nous voudrions réaliser dans notre région lyonnaise pour renforcer les liens d'amitié historique entre nos deux peuples et développer la coopération économique, scientifique, culturelle entre nos deux pays. Nous sommes très touchés par l'accueil chaleureux de nos élus et leurs collaborateurs, nous leur sommes reconnaissants pour leur soutien (gratuité des salles, et subventions par la Communauté Urbaine du Grand Lyon, Mairie de Villeurbanne, association Lyon-Québec grâce à la Mairie Lyon 6^è, Conseil Régional Rhône Alpes) pour cette Année France-Viet Nam.

Notre exposition d'estampes populaires du village de Đông Hồ a pu être organisée juste avant le Nouvel An vietnamien 2014 au Centre Culturel de Villeurbanne. Nous étions honorés de la présence de Monsieur le Maire de Villeurbanne le jour du vernissage. Les efforts pour le choix des estampes (de la collection particulière de M. Pascal JP), leur présentation, leur encadrement très professionnel, leur accrochage très esthétique, leur décrochage plus rapide mais méticuleux...

tranh trong yên lặng hơn một giờ đồng hồ và tôi đã học hỏi thêm rất nhiều về văn hóa Việt Nam. Cuộc triển lãm đã thành công vang dội trong tháng 3 tại Tòa thị chính quận 6 nhân tuần lễ 'Khôi Pháp ngữ'. Các bức tranh này hiện được trưng bày tại Lorraine (gần thành phố Metz), và sau đó, có thể đến các thành phố khác, như là Paris - tại Trung tâm Văn hóa Việt Nam tại Pháp.

Buổi liên hoan Tết Giáp Ngọ 2014 là một thành công, một trong những 'điểm son' của lịch sử Chi hội. Với sự hiện diện của ông Chủ tịch vùng Rhône Alpes và phu nhân, của ông Thị trưởng thành phố Villeurbanne, buổi liên hoan đã tập hợp đông đảo gia đình Việt Nam và bạn bè Pháp, trong không khí rất là ấm cúng. Các món ăn Việt Nam được yêu thích (như cầu thưởng thức vượt quá số lượng!). Khán giả rất hài lòng về chương trình văn nghệ được các em sinh viên Việt Nam và nhất là các nghệ sĩ đến từ trong nước - họ chỉ kịp có mặt tối hôm trước tại Paris rồi đi tàu ngay trong ngày hôm sau tới Lyon để phục vụ- trình diễn. Chúng tôi gửi lời cảm ơn các nghệ sĩ và Trung tâm Văn hóa Việt Nam tại Pháp.

Chúng tôi tổ chức cuộc triển lãm lần thứ hai chuyên về những hình ảnh của Việt Nam qua lăng kính của hai nhà nhiếp ảnh (nghệ thuật!) trong vùng, Nguyễn Dư và Claude Chabard. Lần triển lãm này mang một cái tên 'Hồn Việt', những bức ảnh không đơn giản chỉ toát lên vẻ đẹp của đất nước đánh giá theo góc độ du lịch. Vì lý do bầu cử địa phương, chúng tôi không khánh thành được cuộc triển lãm tại Lyon, tuy nhiên chúng tôi đã đồng ý lời đề nghị của Trung tâm Văn hóa Việt Nam tại Pháp! Chúng tôi hy vọng công chúng trong vùng sẽ có dịp thưởng thức buổi triển lãm mà một số hình ảnh cũng đã được trưng bày nhân dịp Tết Nguyên đán 2014 tại Trung tâm Văn hóa - thành phố Villeurbanne và buổi lễ 'Châu Âu của

ont nécessité des heures et des heures de travail. Bravo à Jean Pierre, Claude, Joël, vous avez toute notre admiration. Le journal Le Progrès parlait de notre exposition, moi même je suis retourné la visiter tranquillement (plus d'une heure !) et j'ai appris beaucoup de détails sur la culture vietnamienne que j'ignorais. Notre exposition d'estampes a remporté un grand succès par la suite en Mars à la Mairie de Lyon 6è lors de la quinzaine de la Francophonie. Elle est actuellement en Lorraine (près de Metz), et peut être par la suite dans d'autres villes voire à Paris au Centre Culturel du Viet Nam en France !

La Fête du Têt Année du Cheval 2014 fut très réussie, l'un des meilleures 'crus' dans l'histoire de UGVR. En présence de M. le Président du Conseil régional Rhône Alpes, son épouse, de M. le Maire de Villeurbanne, la fête a réuni beaucoup de familles vietnamiennes et amis français, dans une ambiance très chaleureuse. La gastronomie vietnamienne était très appréciée (manque de nourriture!). Le public a beaucoup aimé le spectacle de nos jeunes étudiants et surtout des artistes venus du Viet Nam, venus en TGV pour la journée à Lyon après leur représentation la veille au soir à Paris ! Un grand merci à nos artistes et au Centre Culturel du Viet Nam en France.

Notre deuxième exposition est consacrée aux images du Viet Nam sous le regard de deux photographes (d'art !) de notre région, Nguyễn Dư et Chabard Claude. Elle porte le nom très sentimental de 'Vietn'âmes', les photographies expriment plus que les images touristiques d'un beau pays. En raison des élections municipales notre exposition photographique n'a pas pu être inaugurée à Lyon, mais nous avons répondu positivement à l'offre du Centre Culturel du Viet Nam à Paris ! Nous espérons que prochainement le public de notre région puisse la voir, certaines

Ngôn ngữ và Văn hóa 2014’.

Trong năm chèo Pháp-Việt, chúng tôi có tham vọng tổ chức buổi triển lãm tranh Việt Nam với kỹ thuật autochromes (những tấm hình màu đầu tiên do anh em nhà Lumières tại thành phố Lyon sáng chế). Buổi triển lãm này cũng đã rất thành công tại Hà Nội. Công trình này chỉ có thể thực hiện bởi một cơ quan của vùng với sự cộng tác của viện bảo tàng Albert Kahn thành phố Paris.

Trong chương trình này, chúng tôi cũng dự tính một số hội thảo về những chủ đề ít được công chúng biết đến, đặc biệt là giới trẻ. Buổi hội thảo về ‘Phật giáo Việt Nam’ do diễn giả Nguyễn Huy Phong trình bày tại Trung tâm Văn hóa thành phố Villeurbanne, trước Tết Nguyên Đán, thu hút được sự quan tâm của một nhóm công chúng. Nhiều người khám phá ra làng Dầu, trước đây có tên là Luy Lâu, gần Hà Nội, là một trung tâm phát triển trường phái ‘Đại thừa’ của Phật giáo cho vùng Đông Á (trong thời gian đó, Việt Nam còn nằm dưới sự đô hộ của Trung Hoa).

Buổi hội thảo kế tiếp tại khán phòng lồng lẩy của tòa thị chính quận 6 của thành phố Lyon do diễn giả Philippe Dumont trình bày về ‘Cổ đạo Alexandre de Rhodes, người có công trong việc sáng chế chữ quốc ngữ’ thu hút rất nhiều giới trí thức. Riêng cá nhân tôi, tôi đã học hỏi rất nhiều chi tiết về tài năng và cuộc đời của nhà truyền đạo này trong tình hình địa chính trị của giai đoạn thế kỷ thứ 17. Tên của nhà truyền giáo Alexandre de Rhodes một lần nữa sẽ được nhắc đến trong ngày lễ ‘Châu Âu của Ngôn ngữ và Văn hóa’.

Chúng tôi cũng mong muốn công chúng biết đến một nhân vật thứ hai, ít được biết đến, Bác sĩ Alexandre Yersin, người đã sinh sống rất lâu trên đất nước Việt Nam và ngôi mộ của ông ta tại thành phố Nha Trang được người dân Việt Nam rất sùng bái và tôn kính. Trường Đại học Lyon 1 cũng có chương trình nói về người Bác sĩ

photographies de Claude ont été exposées à notre Fête du Têt à Villeurbanne, et à la Fête ‘Europe des Langues et des Cultures 2014’.

Pour cette Année France-Viet Nam, nous avons l'ambition de faire venir à Lyon l'exposition des autochromes sur le Viet Nam (premières photographies en couleurs inventées par les Frères Lumière de Lyon), exposition qui a remporté un grand succès à Ha Noi. Ce projet ambitieux ne pourra être réalisé que par une institution régionale en collaboration avec le Musée Albert Kahn de Paris.

Notre projet prévoit aussi une série de conférences sur des thèmes peu connus du public, en particulier nos jeunes. La conférence ‘Le Bouddhisme vietnamien’ par M. Nguyễn Huy Phong au Centre Culturel de Villeurbanne, avant la Fête du Têt, a attiré un public très intéressé et attentif. Beaucoup ont découvert que le village Dầu, anciennement Luy Lâu, près de Ha Noi, fut un grand centre de la propagation du ‘bouddhisme Grand Véhicule’ dans toute l'Asie orientale (à l'époque le Viet Nam était sous domination chinoise).

Notre deuxième conférence ‘Père Alexandre de Rhodes, inventeur de l'écriture vietnamienne moderne’ par M. Dumont Philippe (Carnets du Viet Nam) a rassemblé un public très intellectuel dans le salon somptueux de la Mairie de Lyon 6è. Personnellement j'ai appris beaucoup de détails sur le génie et la vie exceptionnelle de ce père jésuite dans le contexte géopolitique mondial du 17è Siècle. Le nom du Père Alexandre de Rhodes sera de nouveau célébré lors de la Fête ‘Europe des Langues et des Cultures’.

Nous voulons faire connaître au public un deuxième personnage méconnu, le Docteur Alexandre Yersin, qui a longtemps vécu au Viet Nam, son tom-

này từ nhiều tháng trước và đã thực hiện buổi hội thảo tại trường đại học Lyon 1, La Doua-Villeurbanne. Chúng tôi mời quý vị đến xem hai cuộc triển lãm về người học trò ưu tú này của Louis Pasteur, người đã tìm ra trực khuẩn của bệnh dịch hạch và cũng là ân nhân của Việt Nam (đưa cây cao su vào Việt Nam, khám phá thành phố Đà Lạt, giảng dạy ngành tây y...).

[ILS FONT LA VILLE]

■ De g. à dr. : Vu van Huân, Jean-Jacques David, Jean-Pierre Pascal et Laurence Croizier, entourée des organisateurs (Lyon-Québec) Monique Monchanin (vice-présidente) et Raymond Sanchez (président). Photo Joseph-René Mellot

La francophonie met le cap sur le Vietnam

La 2e semaine de la francophonie a été lancée, le lundi 7 avril en mairie, par une exposition exceptionnelle de plus de 50 estampes populaires, représentant la culture vietnamienne.

Jean-Jacques David a présidé le vernissage et laissé la parole au conférencier Jean-Pierre Pascal, directeur de recherche au CNRS. Aux côtés du Docteur Vu van Huân, président de l'Union générale des Vietnamiens du Rhône (UGVR), il a expliqué la signification symbolique de ces estampes qui resteront exposées pendant deux semaines.

Union générale des Vietnamiens du Rhône (UGVR). Site : ugvf.org

Nhiều cuộc hội thảo tại khuôn viên đại học La Doua cũng nằm trong chương trình 'Tháng Yersin'

Dự kiến về ngày 'Tình trạng nhập cư của người Việt Nam tại Pháp đang ở đâu?' đang được thảo luận, và chúng tôi hy vọng sẽ sớm tổ chức. Năm chèo Pháp-Việt tạo cơ hội cho nhiều sự kiện diễn ra có liên quan đến nhiều lãnh vực trên toàn nước Pháp. Trong một cuộc triển lãm gần đây tại viện bảo tàng nổi tiếng Invalides, tôi khám phá ra năm nay là năm kỷ niệm Chiến tranh Thế giới lần thứ nhất, 80 ngàn « người Đông dương » đến Pháp cho chiến tranh và để lao động vào năm 1914. Số phận của họ ra sao?

Bản dịch: Đức Anh
Hiệu chỉnh: Aqua

beau à Nha Trang est encore très vénéré par les vietnamiens. L'Université Lyon 1 avait le même projet depuis plusieurs mois, et a réalisé une manifestation magnifique au Campus de Lyon 1 à la Doua-Villeurbanne, que nous vous invitons à visiter, avec deux expositions sur ce grand élève de Louis Pasteur et découvreur du bacille de la peste, et grand bienfaiteur du Viet Nam (introduction de la culture du caoutchouc, fondateur de la ville de Dalat, enseignement de la médecine occidentale...). Plusieurs conférences sont prévues à la Doua dans le cadre de ce 'Mois Yersin'.

Du 7 au 12 avril

SEMAINE DU VIETNAM

Lundi 7 avril à 18h30

Mairie du 6^e

Vernissage de l'exposition «La culture vietnamienne à travers les estampes populaires du village de Dong Ho».

Présentation "La coopération décentralisée Rhône-Alpes/Vietnam", par Madame Véronique Moreira, Vice-présidente aux Coopérations solidaires, Région Rhône-Alpes.

Vendredi 11 avril à 18 h 30

Conférence «Alexandre de Rhodes, inventeur de l'écriture vietnamienne moderne» par Philippe Dumont, rédacteur en chef de la revue «Carnets du Viet Nam».

Mairie du 9^e

Animations scolaires «Découverte du Vietnam» par Jean-Pierre Nguyen, Club Rhône Mékong.

Capitale Hanoi
Membre de l'OIF depuis 1970

Notre journée 'L'immigration vietnamienne en France, qu'en est-il ?' est en cours de discussion, nous espérons qu'elle soit organisée prochainement. L'Année France-Viet Nam a permis de très nombreuses manifestations variées, touchant tous les domaines, dans la France entière. Lors de l'exposition récente au Musée des Invalides à Paris, j'ai découvert en cette année anniversaire de la Première Guerre Mondiale 14-18, que 80 000 'Indochinois' étaient arrivés combattre et travailler en France en 1914. Quel est leur destin ?

VU Hồng Nam (Lyon)

Những người Việt thăm lạng (4)

Kỳ 4: NHÀ KHOA HỌC THĂM LẶNG

Chúng tôi đến nhà Chú vào một buổi chiều mùa xuân...Lyon trời mưa nhẹ và se se lạnh...

Chú mở cửa đón chúng tôi bằng một tác phong thông thả, nhẹ nhàng và hết sức nhanh nhẹn. Mái tóc đen và sự trẻ trung của Chú luôn làm tôi ngạc nhiên và ngưỡng mộ, nhất là lúc được biết Chú đã gần 80 tuổi! Đôi mắt tinh anh và vàng trán cao, những điều ấy đủ làm chúng tôi cảm thấy thật may mắn khi biết rằng mình đang được tiếp xúc với một nhân vật lớn của con đường khoa học đáng mơ ước.

Là những người bạn trẻ đi phỏng vấn Chú, chỉ qua vài cử chỉ tiếp đón ban đầu, chúng tôi có cảm giác như bị “khớp” khi đứng trước Chú và cảm thấy mình thật là nhỏ bé. Sau vài câu chào hỏi thì hóa ra Chú lại là người mở lời trước. Chú lấy ra một quyển sổ nhỏ và bắt đầu hỏi về ‘lý lịch’, tên tuổi và ngành chúng tôi đang theo học...

Rồi để bắt đầu ngay cho buổi trò chuyện, (tôi thích dùng từ trò chuyện hơn là phỏng vấn, vì nghe có vẻ tự nhiên hơn) Chú chỉ vào một xấp hồ sơ và tài liệu trên bàn, đã được chuẩn bị từ trước đâu vào đó. Nhiều tập ảnh, giấy tờ được sắp xếp gọn gàng và chu đáo theo năm tháng. Tôi thầm nghĩ: “Đúng là tác phong của một nhà khoa học”. Điều này có lẽ đã ăn sâu vào Chú trong từng hành động dù là nhỏ nhất...Tôi có cảm giác như đang làm việc với Thầy, với Giáo sư hướng dẫn mình. Những lúc này, tôi lại thấy hồi hộp và “hồi hộp”, hết như một loài cây nhỏ bé đang cố gắng vươn lên tìm ánh mặt trời và nhìn thấy chung quanh mình nhiều cây cỏ thụ đang tỏa bóng râm mát cả một góc trời.

Những điều này, tôi không hề nói quá. Đó là cảm xúc thật của tôi lúc đó, và ngay cả bây giờ, khi tôi nhớ lại những cơ duyên được gặp gỡ với những con người mình ngưỡng mộ và kính trọng. Đến bây giờ, chúng tôi đã có cơ hội được gặp Bác Mưu, Bác Lương, với Chú Mỹ, Chú Huân, với nhiều Cô Chú Việt kiều, những người đều đã và đang hết lòng hướng về quê hương, với cả những người bạn Pháp mang một tinh thần quốc tế đậm ảm...Tất cả họ là những con người giản dị, tài hoa. Họ tạo cho tôi cái cảm giác vừa thân quen, vừa gần gũi, lại vừa thấy mình nhỏ bé quá, như thể một lời hát: “Mặt trời lấp lánh trên cao, vừa xa, vừa gần...” (“Bốn mùa thay lá”- NS Trịnh Công Sơn)

Thế là từ đầu đến cuối buổi nói chuyện, tôi đã rất muốn nói với Chú rằng “Thưa Chú, tụi con rất ngưỡng mộ Chú và mong muốn được trở thành một người giống như Chú”...Nhưng một phần vì e dè, vì thói quen còn khá rụt rè và vì tôi đoán rằng Chú có lẽ sẽ cảm nhận được điều ấy qua ánh mắt của chúng tôi, tôi đã không dám nói suy nghĩ thật lòng ấy ra, trực tiếp với Chú.

Thế là chúng tôi bắt đầu xem ảnh và hồ sơ...Chúng tôi đã thấy ảnh của Chú thời trẻ, một vẻ đẹp trí thức và phong độ. Không khí hơi yên lặng trong vài phút đầu...Chú để yên cho chúng tôi tìm hiểu...Quả là một kho tàng về những hoạt động của Chi hội từ những ngày đầu tiên mới thành lập...

Thế rồi, sự tò mò dần chiến thắng thói rụt rè nhút nhát của tôi, tôi mạnh dạn hỏi và bắt đầu câu chuyện, một cách khá tự nhiên và trở về với nhiệm vụ của mình. Dần dần, theo cả nghĩ của tôi, cả ba Chú Cháu đã bị hút vào những mạch chuyện về lịch sử Chi Hội, về cuộc đời Chú, về những chia sẻ Chú dành cho thế hệ trẻ....Càng lúc, tôi càng cảm thấy bị lôi cuốn bởi cách nói chuyện gãy gọn và gần gũi của Chú.

Tên đầy đủ của Chú là Lâm Thành Mỹ, sinh năm 1937, Giáo sư Đại học về hưu; nghề nghiệp này ở Pháp gồm giảng dạy và nghiên cứu, phần nghiên cứu ít nhất cũng quan trọng bằng phần giảng dạy. Chú hành nghề ở Học viện Khoa học Ứng dụng Lyon, gọi tắt là INSA (Institut National des Sciences Appliquées de Lyon) từ 1959 đến 1992, qua các chức vụ trợ giáo, giảng nghiệm trưởng, giảng viên và ở trường kỹ sư Ecole Nationale Supérieure des Arts et Industries Textiles ở Roubaix, ngoại ô Lille, khi nhận chức Giáo sư Đại học năm 1992. Chúng ta đều biết là để trở thành một giảng viên Đại học ở Pháp (Maître de Conférence) đã là điều rất khó, ngay với người Pháp, với tỷ lệ cạnh tranh cực kỳ cao. Từ một Giảng viên để trở thành Giáo sư (Professeur) thì lại càng ‘cam go’ hơn nữa... Như thế, khi một người nước ngoài làm Giáo sư ở Pháp, mọi người đều hiểu rằng người ấy phải ‘tầm cỡ’ như thế nào để đạt được học vị này...Được gặp gỡ những con người như Chú càng nhắc nhở chúng tôi phải cố gắng hơn rất nhiều để có thể tự tin bước tiếp và hòa nhập vào xã hội mới để học hỏi, để giao lưu và đóng góp...

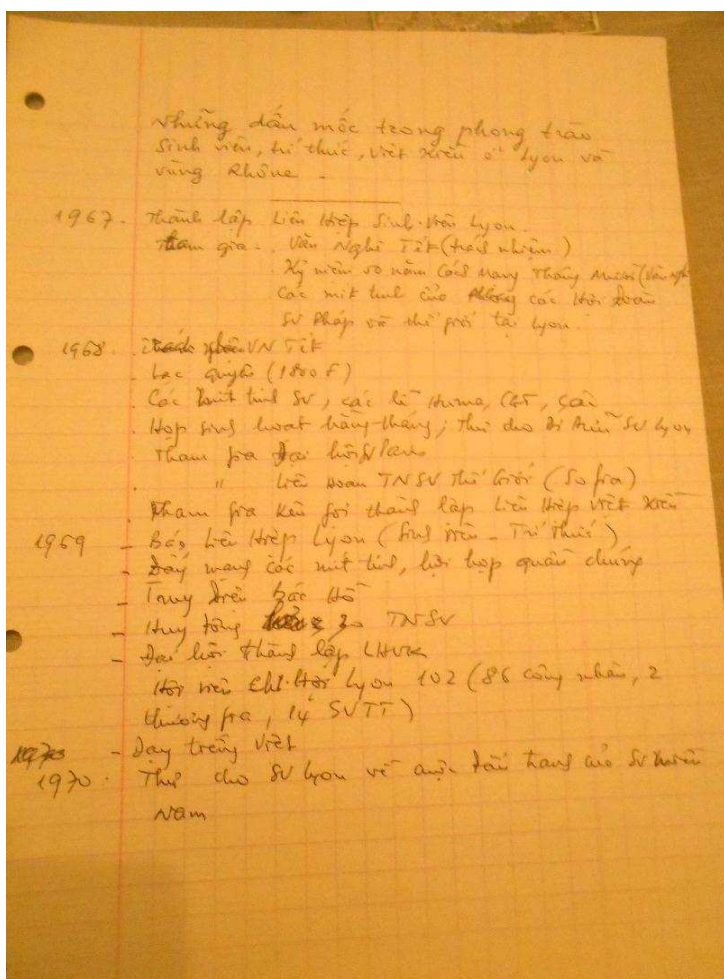
Lúc này, chúng tôi đã giở đến tập hồ sơ vào những năm 70 và tìm thấy một bản viết tay, với nét chữ chân phương, mềm mại mà rắn rỏi. Chú nói:

Đó là bản tham luận trong một mít tinh ủng hộ Việt Nam chống chiến tranh của Mỹ, tổ chức tại trường INSA năm 71 do Cô (vợ Chú) viết và sinh viên Việt Nam tại INSA đọc,...

Nghĩa là lúc đó, Chú và Cô đã tham gia vào phong trào đấu tranh ngoại giao chống chiến tranh Việt Nam (thời kỳ 1968-73). Từ khi còn là một sinh viên nhận học bổng của Chính quyền Sài Gòn để được du học, chú đã có những hành động được ghép vào tội, nói vui là “Ăn cơm Quốc gia, thờ ma Cộng sản” như việc ký tên phản đối chính quyền Sài Gòn cắt chuyển ngân một số sinh viên yêu nước. Vì đó, Chính quyền cũ đã “mời” gia đình Chú lên để “nói chuyện”. Chú đã kể với chúng tôi về “sự tích” này với niềm vui và cả niềm phấn chấn ánh lên trên đôi mắt, khi nhắc về kỷ niệm của một thời mà “Lúc đó chúng tôi, ai ai cũng cảm thấy có nhiệm vụ phải đứng lên và góp vào một tiếng nói, một hành động”.

Nghe Chú nói thế, tôi vụt nhớ lại vài sự kiện lịch sử đã được đọc hay được xem. Như là về vụ chìm tàu Titanic cách đây hơn một thế kỷ. Trong cùng một hoàn cảnh, có nhiều cách hành động. Có những người dưng cảm nhường sự sống cho người khác. Trong đêm tối định mệnh và chết chóc kinh hoàng ấy, đoàn nhạc công của con tàu vẫn biểu diễn đến phút cuối cùng của cuộc đời, những bản nhạc du dương để an lòng mọi người. Người ta nói rằng câu chuyện tình của vị nhạc trưởng con tàu với người hôn thê là câu chuyện tình có thật, đẹp như thể thiên tình sử của hai nhân vật Jack và Rose. Cũng có những người đàn ông cố chen lấy một chỗ trên con thuyền đáng ra dành cho phụ nữ và trẻ em bằng nhiều thủ đoạn đáng xấu hổ... Trong thời chiến, luôn có những con người can trường hy sinh, cũng luôn có những kẻ hèn nhát và cơ hội... Các Cô Chú luôn nói rằng mình đã làm những điều này, đơn giản và tự nhiên vì “thời thế đưa đẩy mình làm như thế” hay “ai ở vào trong hoàn cảnh đó cũng sẽ hành động như thế, chứ có gì đáng để kể đâu”... Tôi thì hiểu những lời tâm sự theo một câu ngạn ngữ “Người vĩ đại thật sự không biết mình vĩ đại... Người khiêm tốn thật sự là người không biết mình khiêm tốn”.

Nói về con đường đến với Hội quán (mà theo lời Chú Khanh nói vui sau này là “Tự bôi mỡ cho kiến nó bò”), Chú bắt đầu tham gia vào phong trào Việt kiều đầu tiên ở trại hè Oléron sau năm học 1955-56, khi mới qua Pháp ở tuổi 18 và đang học khóa chuẩn bị cho Đại học chuyên ngành Hóa ở Toulouse. Sau đó, năm 1956 Chú chuyển về học ở Lyon, năm 1958 ký giấy phản đối chính quyền Sài Gòn cắt sổ chuyên ngành của một số sinh viên trong phong trào. Vì việc này, như đã nói ở trên, gia đình Chú ở Cần Thơ đã được mời đến tận Sài Gòn làm việc và Chú bị lấy lại hộ chiếu. Khi tốt nghiệp kỹ sư Hoá trường ESCIL (bây giờ là CPE) năm 1959, chính quyền Sài Gòn không kêu Chú về nước và như thế Chú xin vào trường INSA làm trợ giáo đồng thời làm luận án tiến sĩ. Chú trình luận án Tiến sĩ quốc gia năm 1965.

Ảnh 1: Bản viết tay của Chú về “Những dấu mốc quan trọng trong phong trào Sinh viên, Trí thức và Việt kiều Lyon và vùng Rhône”

Đến năm 1967, khi Mỹ bắt đầu leo thang đẩy mạnh chiến tranh ở Việt Nam, Chú quyết định dốc sức ủng hộ cuộc kháng chiến chống Mỹ của nhân dân Việt Nam và tham gia mạnh mẽ vào phong trào Việt kiều. Dựa vào bản viết tay mà chúng tôi tìm thấy trong tập tài liệu (xem hình), năm 1967 Chú thành lập Phân hội Liên Hiệp Sinh viên Lyon, thành lập đoàn văn nghệ, tham gia các cuộc mít tinh ủng hộ Việt Nam; năm 1968, trách nhiệm chính chương trình văn nghệ Tết Lyon, tổ chức Phân hội sinh hoạt đều đặn, tham gia Đại hội thành lập Liên Hiệp Sinh viên tại Paris, cá nhân Chú được cử tham gia Liên hoan Thanh niên Sinh viên Thế giới tại Sofia (Bulgarie); năm 1969, đẩy mạnh các mít tinh, hội họp quần chúng, tham gia Lễ Truy điệu Bác Hồ (Bác mất cùng năm ấy), tham gia Đại hội thành lập chính thức Liên hiệp Việt kiều (toàn nước Pháp). Chi hội Liên hiệp Việt kiều Lyon lúc đó có 102 hội viên (86 công nhân, 2 thương gia, 14 sinh viên trí thức).

Năm 1971, Bộ trưởng Xuân Thủy, nhà hoạt động chính trị, nhà ngoại giao, nhà thơ và nhà báo Việt Nam, Trưởng đoàn Ngoại giao Việt Nam tại Hội nghị đàm phán Paris, ghé thăm Lễ Tết ở Lyon. Chủ đề Tết năm đó là 'Ủng hộ cuộc đấu tranh của Sinh viên ở các đô thị miền Nam'. Ông Xuân Thủy rất hứng thú gặp Kiều bào và dự Lễ Tết ở Lyon. Nhân dịp này, Ông đã cảm hứng làm bài thơ mà Chú đã đọc cho chúng tôi nghe với một trí nhớ phi thường:

*“Sông Rhône nắng rạng đôi bờ
Việt Nam ngàn dặm ngọn cờ tung bay
Rượu hồng chưa uống mà say
Gặp nhau chưa mấy đã đầy mến thương”*

Những cuộc gặp gỡ như thế này quả thực đối với chúng tôi là cách tiếp cận và học về văn hóa-lịch sử-địa lý theo một cách thích thú và thực tiễn nhất. Tôi nhớ lại lần thăm Bác Mưu, nhờ đó mà chúng tôi được biết về ông Bùi Văn Ga, người đã tốt nghiệp hai bằng tiến sĩ tại École Centrale de Lyon và sau này sẽ là Thứ trưởng Bộ giáo dục Việt Nam, trước đây từng là một du học sinh rất thân với gia đình Bác.

Về lịch sử Chi hội, mỗi lần chúng tôi lại càng hiểu rõ thêm qua những cuộc phỏng vấn với các Cô Chú.

Chú Mỹ kể cho chúng tôi nghe tại sao Chi hội ngày nay có tên Chi hội Rhône mà không phải Chi hội Lyon. Việc là đầu những năm 70, trong vùng có ba tổ chức ủng hộ cuộc kháng chiến chống Mỹ: một là Liên Hiệp Việt kiều (LHVK) Chi hội Lyon, hai là LHVK Chi hội Décines, ba là một tổ chức ở Vénissieux có tên là Mỹ Lai, không nằm trong LHVK. Đến năm 1973, nhân Đại hội bất thường của LHVK (toàn nước Pháp), ba tổ chức thống nhất làm một, đó là LHVK Chi hội Rhône, tiền thân của Chi hội Rhône Hội Người Việt Nam tại Pháp, gọi tắt thân thương là Chi Hội bây giờ.

Về nơi hội họp sinh hoạt, lúc Chú còn là sinh viên, Chú có tham gia hội họp với các bác Việt kiều Lyon, chủ yếu là công nhân, ở một quán cà-phê, bây giờ không còn nữa, nằm trên đường Basse-Combalot, trong khu Á đông, quận 7 hiện tại. Khi có Phân hội Sinh viên, các cuộc hội họp sinh hoạt, cả tập ca hát hợp xướng, là ở nhà riêng của Chú. Lúc Mỹ đổ bộ vào Việt Nam, thế giới ủng hộ mạnh mẽ cuộc chiến đấu chống Mỹ. Quan hệ của LHVK Lyon với các tổ chức tiến bộ Pháp cũng chặt chẽ hơn nhiều. Các cuộc hội họp, sinh hoạt của LHVK Lyon được tổ chức ở trụ sở của Liên đoàn Lyon Nghiệp đoàn CGT, địa chỉ tại 215 Cours Lafayette, chẳng hạn như Lễ Truy điệu Bác Hồ năm 1969 đã được diễn ra ở đây. Những bữa ăn thân mật, như là chiêu đãi đoàn văn nghệ Paris đến Lyon trình diễn trong Lễ Tết thì được tổ chức ở trụ sở của Hội ARAC (Association Républicaine des Anciens Combattants) trên đường Paul Bert.

Sau khi Miền Nam hoàn toàn giải phóng, đất nước thống nhất, Chú xin nghỉ làm việc Hội. Nhưng Ban trách nhiệm không đồng ý, đưa ra lý lẽ rằng trong giờ gian tới, nhiệm vụ của Hội là góp phần xây dựng đất nước, và trong nhiệm vụ này, thành phần trí thức là 'then chốt'. Do đó, chẳng những Chú không được nghỉ mà còn 'bị' giao trách nhiệm Tổng Thư ký Chi hội, thế bác Lê Tùng. Lúc ấy, nhờ thắng lợi trong nước, tinh thần Việt kiều cũng lên cao tốt bậc. Đã đến lúc Việt kiều trong vùng có một ngôi nhà chung để sinh hoạt và làm việc Hội. Chú đã đưa ý kiến ấy và có được ngay sự hưởng ứng mạnh mẽ, chỉ trong vài ngày là có được số tiền cần thiết. Hội quán được mua năm 1976 và được khánh thành năm 1977 sau khi được các bác công nhân sửa chữa cho thích hợp với sinh hoạt Hội. Chú thường nói vui: “Lúc ấy, mình mua nhà rộng lớn bằng hai Hội quán hiện tại cũng được, nhưng may mà mình không làm như thế vì việc bảo trì Hội quán cũng đã đòi hỏi nhiều công sức, nếu Hội quán lớn hơn chắc làm không nổi!” Lúc đó, một Hội đoàn người nước ngoài chưa được công nhận có tính cách pháp nhân nên cần có cá nhân đứng tên để sở hữu trụ sở mới này. Mọi người đã bàn bạc thống nhất và cử ra ba người đại diện cho ba giới lúc bấy giờ là: Bác Lê Tùng, đại diện cho giới Công nhân, Bác Đào Văn Phúc, đại diện cho giới Thương gia và Chú, đại diện cho tầng lớp sinh viên và trí thức.

Năm 1981, Đảng Xã hội Pháp lên cầm quyền, Ông Mitterrand làm Tổng thống. Năm 1983, các Hội đoàn người nước ngoài được hưởng Luật 1901 như các Hội đoàn dân Pháp. Từ đó, Chi hội cũng gửi Điều Lệ Nội quy cho Préfecture (trụ sở hành chính chính của một vùng, thành phố, nơi ban bố các luật lệ), chính thức có tư cách pháp nhân, tên tiếng Pháp là Union Générale des Vietnamiens du Rhône, gọi tắt là UGVR, có Chủ tịch, Tổng Thư Ký, Thủ quỹ. Chú trở thành Chủ tịch. Chi hội đã có tư cách pháp nhân để đứng tên sở hữu Hội quán. Chú là người đầu tiên đề nghị chuyển nhượng quyền sở hữu Hội quán cho Chi hội, khi sớm nhận ra sự bất tiện về quyền thừa kế có thể nảy sinh sau này. Công việc hành chính cũng kéo dài nhiều năm chủ yếu do ông notaire (công chứng viên) không sốt sắng. Chú phải đẩy mạnh tốc độ. Một thời gian ngắn sau khi sự chuyển nhượng diễn ra thì Bác Tùng mất. Điều này, tôi nghe Chú Huân nói, còn Chú thì chỉ kể một cách đơn giản với đại từ danh xưng là “chúng tôi”. Hội quán của chúng ta còn trải qua nhiều lần tu sửa và trang hoàng lại, với rất nhiều thời gian và công sức của các Cô Chú, trước khi trở thành một mái nhà tụ họp gọn gàng và ấm cúng như ngày nay.

Theo hồ sơ lưu trữ phong phú từ những năm 70 ấy, các hoạt động của Chi hội rất đa dạng và thu hút rất đông Kiều bào và cả bạn bè Pháp tham gia. Công tác hướng về đất nước được đẩy mạnh và có trọng tâm về khoa học kỹ thuật. Chúng tôi sẽ trở lại sau vì công tác liên quan nhiều đến cá nhân Chú. Sinh hoạt văn hoá văn nghệ dồi dào như các Lễ Tết, tiếp đón các đoàn văn nghệ trong nước, các buổi chiếu phim nhân dịp Lễ Quốc khánh, Sinh nhật Bác Hồ... Chi hội đảm nhận năm 1985 Liên hoan văn nghệ thể thao có sự tham dự của các Hội đoàn toàn nước Pháp và cả ở Bỉ, Berlin, Tây Đức... Trong một tài liệu năm 1987-88, chúng tôi tìm thấy tổng số Hội viên của Chi hội là 326, cộng với hơn 400 cảm tình viên. Hiện nay thì con số thành viên chính thức là dưới 50 người và trong đó, hơn một nửa đã trên 60. Giải thích về điều này, theo Chú, có nhiều lý do: tất yếu và quan trọng nhất là do hoàn cảnh, thời thế và nhu cầu của từng thời kỳ. Các bác công nhân cựu trào thì không còn mấy ai. Thời thế hiện nay trong toàn xã hội mình cư ngụ không thúc đẩy ai đóng niên liễm cho các Hội đoàn. Nhu cầu của Kiều bào hướng nhiều về tâm linh cũng là một nhân tố góp phần lớn mà chúng tôi sẽ bàn đến sau. Nhưng dù sao, Chi hội vẫn đứng vững và có nhiều sinh hoạt thu hút cả mấy trăm ngàn cảm tình viên và quần chúng. Được như thế nhờ Chi hội có sinh hoạt đứng đắn, hấp dẫn, Ban Lãnh đạo vững vàng và có hai đối tác chiến lược tương trợ mạnh mẽ, thích ứng là Hội 'Câu lạc bộ Rhône-Mékong' và 'Hội Sinh viên Việt Nam tại Lyon'.

Về con đường sự nghiệp, sau khi gặp rắc rối với chính quyền Sài Gòn vì những thái độ của mình, như đã nói, Chú cũng bị lấy Hộ chiếu và chỉ được trả lại vào năm 1964, khi được mời sang Canada trong quá trình làm luận án Tiến sĩ. Trong quá trình này, Chú khám phá được một phân tử mới và phổ của nó. Đó là gốc tự do HPO. Để phân tích phổ với độ phân giải cao, Chú được Ông Gerhard Herzberg, Giám đốc Ngành Quang phổ của National Research Council, Ottawa, Canada, mời sang để thu phổ với các thiết bị cao cấp của nơi này (Ông này sau được giải Nobel Hoá năm 1971).

Sau khi bảo vệ thành công Luận án Tiến sĩ năm 1965, Chú tiếp tục làm việc tại INSA với chức vụ giảng nghiệm trưởng hợp đồng nhưng không được vào biên chế (không dành cho người nước ngoài lúc đó, khác với bên nghiên cứu như CNRS) vì vẫn giữ quốc tịch Việt Nam. Vậy là dù rất ham mê khoa học và nghiên cứu nhưng Chú không tìm cách thăng quan tiến chức. Ngược lại Chú dành rất nhiều tâm trí và thời gian cho các hoạt động, công tác Hội đoàn thời kỳ này và cũng chia sẻ với chúng tôi rằng: “Đó cũng là một điều lỡ làng không hay của Chú mà các cháu không nên học theo”. Chúng tôi thì luôn

cảm thấy đó là Chú đang chia sẻ một cách khiêm tốn và chân thành, vì cân bằng thời gian cho bản thân, gia đình, sự nghiệp khoa học cá nhân và sự nghiệp phát triển Hội đoàn luôn là một điều vô cùng khó. Những tâm sự này của Chú càng giúp chúng tôi hiểu thêm tầm quan trọng của việc vạch định tương lai và xác định những mục tiêu trọng tâm nhất cho từng thời kỳ của cuộc đời.

Con đường tiến thân của chú lại gặp thêm khó khăn khi INSA bỏ ngành đào tạo kỹ sư hoá. Chú phải nhập vào ngành Vật liệu và làm việc về Vật liệu cao phân tử và Côm-pô-zít (compostite) năm 1980. Năm 1989, Chú nhập quốc tịch Pháp và lấy chức vụ Giảng viên. Đến năm 1992, sau một thời gian “phấn đấu nỗ lực để bù đắp cho khoảng thời gian lỡ làng”, Chú được chức Giáo sư và đi công tác tại École Nationale Supérieure des Arts et Industries Textiles- ENSAIT, Trường Kỹ sư về Nghệ thuật và Công nghiệp Sợi và Dệt ở Roubaix, ngoại ô Lille (một thành phố ở cực Bắc nước Pháp). Thời kỳ này Chú đi-về Lyon vào cuối tuần và đó là “một khoảng thời gian Chú công tác thăng hoa nhất, dồn toàn bộ sức lực và tâm ý cho công việc” (về vật liệu sợi cao cấp như thủy tinh, các bon, kevlar...). Thật không may là vào năm 1996 thì Chú lâm trọng bệnh ung thư và phải tạm thời nghỉ công việc để về Lyon điều trị. Việc chữa trị thành công và không tái phát đến bây giờ. Một năm sau thì Chú trở lại công tác, đảm nhận chức vụ Giám đốc Phòng Thí nghiệm 'Génie et Matériaux Textiles' (Kỹ nghệ và Vật liệu Dệt). Chú làm việc hăng say nhưng công việc quá nhiều, Chú cảm thấy không đủ sức khoẻ và chính thức nghỉ hưu vào năm 1999. Khi nghỉ hưu, Chú được hàm 'Professeur émérite'.

Về gia đình, Cô Chú có một người con gái và ba cháu ngoại trai. Đám cưới của Cô Chú diễn ra vào năm 1968, một năm có nhiều sự kiện: Tết Mậu thân, Sinh viên Pháp đình công vào tháng 5 dẫn theo Tổng đình công toàn nước Pháp, Phái đoàn từ Việt Nam qua Pháp và bắt đầu Đàm phán ở Hội nghị Paris... Đến năm 1976, sau 21 năm xa quê, lần đầu tiên được Chú về Việt Nam trong tinh thần vô cùng phấn khởi. Năm 1980 thì Chú về cùng cả gia đình, năm ấy “Thấy đất nước mình lúc đó khổ quá”.

Luôn ấp ủ ý định đóng góp với đất nước và sự phát triển khoa học Việt Nam, Chú đưa Chi hội và cá nhân mình vào quỹ đạo hợp tác khoa học với trong nước. Chi hội đã tặng dụng cụ y tế cho tỉnh Nghĩa Bình (Quảng Ngãi và Bình Định nhập chung lúc ấy), cung cấp tài chính để anh Phạm Quang Thọ gửi tài liệu, dụng cụ khoa học về nước. Năm 1983, Chú Nguyễn Quý Đạo, Directeur de recherches-CNRS-Paris, Trách nhiệm Phân khoa Hoá Hiệp Hội Khoa học Kỹ thuật thuộc Hội Người Việt Nam tại Pháp, đưa ra sáng kiến tổ chức 'Lớp Hè Phân Tích', với sự hỗ trợ từ phía Pháp của Trung tâm Quốc gia Nghiên cứu Khoa học Pháp (Centre National de la Recherche Scientifique-CNRS, đặc biệt CNRS ở Lyon), phía Việt Nam có 'Ủy ban KHKT Nhà nước' và Sở KHKT TP Hồ Chí Minh. Đoàn từ Pháp về gồm 10 người, trong đó có 5 từ Lyon (2 người Pháp trong CNRS, 3 người Việt: Phạm Quang Thọ, Trần Minh Đức và Lâm Thành Mỹ). Lớp Hè thành công tốt đẹp. Lớp Hè này có tầm quan trọng đặc biệt do: Việt Nam lúc đó đang bị phong tỏa và cấm vận, nên Lớp Hè là một luồng gió mát từ Phương Tây, có sự tham gia của nhà nước Pháp qua CNRS; Lớp Hè do sáng kiến của Việt kiều và được sự ủng hộ của Hội đoàn Việt kiều; Lớp Hè mở ra viễn cảnh tiếp tục mở rộng hợp tác Pháp Việt và ngay sau đó là chương trình thành lập 'Trung Tâm Phân tích và Thử nghiệm-TP. Hồ Chí Minh' và đào tạo cán bộ cho Trung Tâm với sự hợp tác của Trung Tâm Dịch Vụ Phân tích Solaise (ngoại ô Lyon) thuộc CNRS. Trên đà thành công của Lớp Hè Phân tích 1983, Chú đã mạnh dạn đề ra Lớp Hè 1985 với đề tài 'Vật liệu Pôlyme và Compôzit'. Đối tác phía Pháp là Laboratoire des Matériaux Macromoléculaires de l'I.N.S.A de Lyon

(PTN Vật liệu Cao phân tử, INSA Lyon), nơi Chú đang làm việc. Chương trình này cũng đã giúp vào sự thành lập 'Trung tâm Kỹ thuật Chất dẻo TP Hồ Chí Minh'. Hai chương trình trên có thể được xem là những hoạt động cộng tác quốc tế đầu tiên với phương Tây trong lĩnh vực nghiên cứu khoa học và mở ra dần dần những cánh cửa để giao lưu với Thế giới và cũng là “kỷ niệm đáng nhớ nhất trong cuộc đời hoạt động của Chú”. Ngoài các khóa huấn luyện chia sẻ kiến thức, công nghệ, Chú cùng Chi hội cũng hỗ trợ khoa học trong nước bằng cách ủng hộ tài liệu, các loại máy móc thực nghiệm mà ở Việt Nam lúc đó chưa có điều kiện trang bị như máy đo độ nóng chảy của Chất dẻo 'Melt Index', riêng máy vi tính Apple 2 đã gây được nhiều hiếu kỳ và trầm trồ.

Ảnh 2- Chi hội tặng máy tính Apple 2 cho trong nước (1985)

Năm 1985 là một năm vất vả, đầy sự kiện, nhưng cũng gây nhiều phấn khởi khi Chú vừa là phụ trách chính phía Pháp (Responsable) tổ chức lớp học, mua và chuyển thiết bị, vừa có việc chuyển nhà riêng (Cô đã phụ trách chính); cũng trong năm 1985, Chú được mời ra Bắc dự Lễ Quốc khánh Việt Nam lần thứ 40 cùng kỷ niệm 10 năm Độc lập Thống nhất đất nước, được đưa đi thăm bộ đội ở biên giới Hà Giang.

Cùng năm ấy, các sinh hoạt của Chi hội gồm có: Lễ Tết tổ chức ngày 09/02/1985 tại Centre Culturel Charlie Chaplin Vaulx en Velin (Trung tâm văn hóa Charlie Chaplin Vaulx en Velin), với một chương trình văn nghệ phong phú (Ca Múa nhạc, Cải lương: Tình yêu và Áo ảnh, Chèo: Thử hài (trích đoạn Tám Cám), Gặp gỡ Vui Xuân, Khiêu Vũ); Họp mặt đầu năm ngày 25/3/85 có chiếu phim Cánh đồng hoang; 27-28/4/85, tham dự Đại hội 4 Hội Người Việt Nam tại Pháp ở Montreuil; 25-26/5/85: Liên hoan Xuân, Đại hội văn nghệ Thể thao với sự tham gia của các Hội đoàn Việt Nam ở toàn nước Pháp, Đức và Tây Bá Linh.

Nói đến đây, Chú dừng lại hỏi chúng tôi đã liên lạc với Chú Thọ chưa. Chú Thọ cũng là một thành viên quan trọng của Chi Hội, người từng là Giám đốc nghiên cứu (Directeur de Recherches) của CNRS và là một chuyên gia trong lĩnh vực phổ cộng hưởng từ hạt nhân (RMN) cho các hợp chất polymers. Chú cũng nhắc đến Cô Isabelle Phạm, con của của chú Thọ, xướng ngôn viên của France 3 tại Lyon trong nhiều năm; hay với những người bạn bè, đồng nghiệp trong nước : Giáo sư Chu Phạm Ngọc Sơn, Giám đốc đầu tiên của Trung tâm Phân tích và Thử nghiệm TP HCM, Cô Lương Bạch Vân, Giám đốc đầu tiên Trung Tâm Kỹ thuật Chất dẻo TP HCM (Cô hiện giờ là Chủ tịch Hội Liên lạc Người Việt Nam ở nước Ngoài tại TP. HCM và Phó Chủ Tịch Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam). “Nhiệm vụ của chúng tôi là liên hệ và giúp đỡ cho sự phát triển KHKT trong nước” –Chú tâm sự.

Ảnh 3 : Hội thảo Pháp Việt 1988

Nam; và cũng là người đã hoạt động không mệt mỏi nhằm góp phần xây dựng một cộng đồng khoa học hiện đại ở Việt Nam”. Cùng vợ là Nữ Giáo sư Lê Kim Ngọc, một nhà sinh học nổi tiếng thế giới, ông đã góp công xây dựng các Làng Trẻ em SOS Đà Lạt, Đồng Hới và Trung tâm Bảo trợ Trẻ em Thủy Xuân (Huế).

Đến đây, chúng tôi xin phép quay trở lại nói về vai trò của Chú trong Chi hội, để giúp việc theo dõi dễ dàng hơn sau những thông tin đã đề cập ở trên; và cũng là theo mạch câu chuyện của ngày hôm đó. Khi Chi hội đi vào khuôn khổ hoạt động của một hội đoàn theo luật 1901, thì Chi hội bầu ra Chủ tịch và Tổng Thư ký (trước đó không có Chủ tịch). Trách nhiệm chính được chia ra giữa hai vị trí này, như thế cũng nhẹ gánh hơn là chỉ có một người. Lúc đó có Chú Cao Thiện Phước, kỹ sư Tin học, là Tổng Thư ký và đồng thời, phụ trách chính của Tờ Thông Tin ra hàng tháng. Trong khoảng 1992-1999, lúc Chú Mỹ lên Lille công tác thì Chú Huân, Bác sĩ về Ung thư hóa trị, phụ trách Chức vụ Chủ tịch (Chúng tôi sẽ có bài phỏng vấn Chú Huân sau này). Năm 2001 Chú quay lại đảm nhận vai trò Chủ tịch cho đến năm 2003.

Từ đó đến giờ thì Chú Huân là Chủ tịch và Chú Hùng Anh là Tổng Thư Ký của Chi Hội. Về phần mình, Chú thường về Việt Nam nghỉ dưỡng và tiếp tục chăm lo việc liên lạc với trong nước, hoạt động từ thiện, học bổng và Phát triển khoa học, giáo dục ở Việt Nam. Chú đã tổ chức một số xê-mi-ne (seminaire) khoa học ở nhiều trường đại học và cơ sở khoa học tại Việt Nam do các chuyên gia Việt kiều trong đó có Chú trình bày (xem bài 'Đóng góp và hợp tác của các nhà khoa học Việt Nam tại Pháp với trong nước', đã đăng trong báo Đoàn Kết năm 2006). Hiện nay, hàng năm Chú đều về nước hai lần, đại diện các Hội đoàn (như Chi hội Rhône, CLB Rhône-Mekong) để trao học bổng (một phần thu được từ chương trình Nem học bổng tổ chức mỗi ba tháng ở Chi hội) cho các em học sinh vùng Đồng bằng sông Cửu Long (62 em ở Cần Thơ và 40 em ở Hậu Giang), hỗ trợ xây dựng thư viện và tặng sách cho các trường tiểu học, hay là trang thiết bị y tế và thuốc men... Vì sao lại là vùng ĐBSCL, Chú giải thích rằng vì đây là một vùng “trũng giáo dục và văn hóa ở nước ta”, theo một số thông kê.

Một điều chúng tôi nhận thấy rất rõ là những băn khoăn, trăn trở của Chú trong sự nghiệp phát triển khoa học kỹ thuật của Nước nhà. Điều này phụ thuộc rất lớn vào việc giáo dục, định hướng tương lai cho thế hệ trẻ. Tâm huyết này thể hiện qua những việc Chú đã và đang làm, qua những chia sẻ, qua cả những ánh mắt đầy nghĩ ngợi của Chú khi nói về sự nghiệp giáo dục và tương lai các em học sinh.

Ảnh 4-5 : Tết 2008 ở Hà Nội, Chú được mời thay mặt toàn thể Việt kiều chúc Tết đồng bào; Chủ tịch nước bắt tay cảm ơn và chúc mừng sau khi Chú phát biểu.

Một điều chúng tôi nhận thấy rất rõ là những băn khoăn, trăn trở của Chú trong sự nghiệp phát triển khoa học kỹ thuật của Nước nhà. Điều này phụ thuộc rất lớn vào việc giáo dục, định hướng tương lai cho thế hệ trẻ. Tâm huyết này thể hiện qua những việc Chú đã và đang làm, qua những chia sẻ, qua cả những ánh mắt đầy nghĩ ngợi của Chú khi nói về sự nghiệp giáo dục và tương lai các em học sinh.

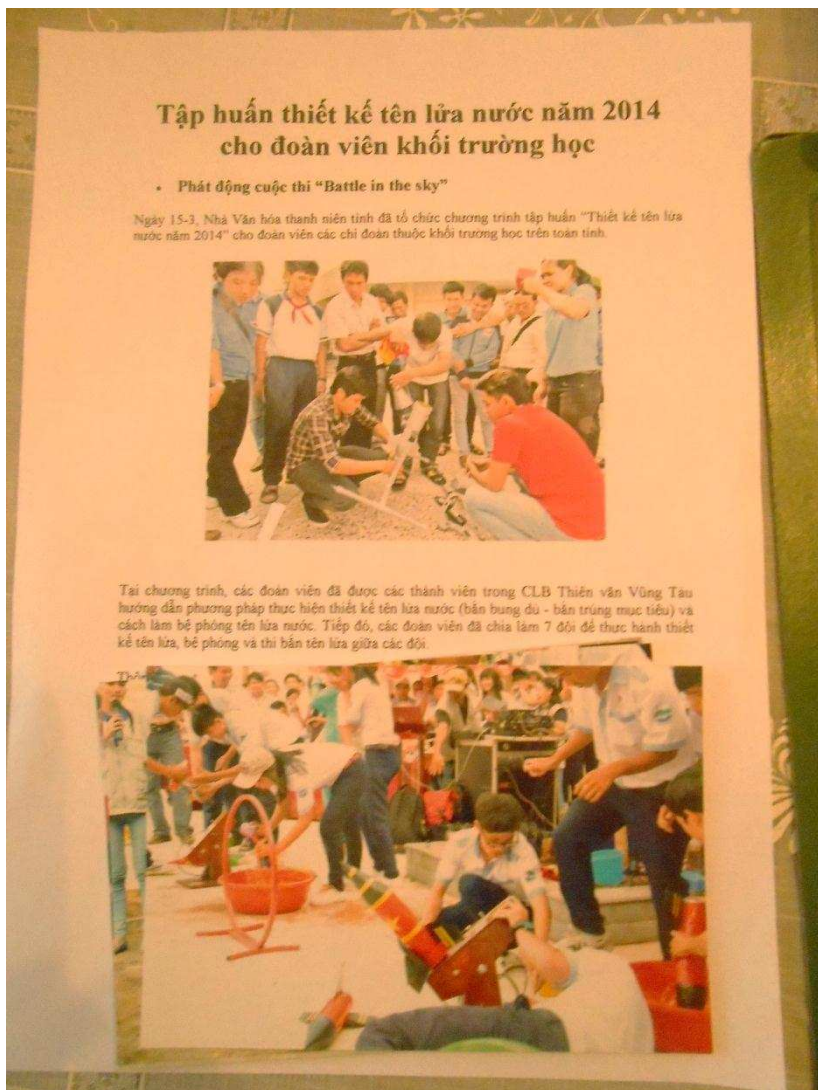
‘Hồi nhỏ, Chú có một nhân duyên là được đọc nhiều sách từ giá sách khá lớn của một gia đình hàng xóm. Đó là một may mắn lớn góp phần làm nên Chú bây giờ. Thế nên, bây giờ, các Cô Chú đều nghĩ rằng muốn phát triển đất nước thì nhất định phải đầu tư cho thế hệ tương lai thông qua giáo dục. Cần phải xây dựng văn hóa đọc cho cả nước. Dự án xây dựng thư viện là một trong những dự án mà Chú rất nâng niu. Các cán bộ thư viện được yêu cầu tổ chức việc cho học sinh mượn sách đem về nhà để trong nhà cùng được đọc. Như thế, trong các làng hẻo lánh, thư viện của trường có vai trò như thư viện cho cả làng. Một tín hiệu đáng vui mừng là theo các báo cáo hàng năm, có thư viện đã cho mượn được đến khoảng 10.000 lượt sách/năm. Để khuyến khích việc này, Chi hội cũng đã dành phần thưởng tài chính khích lệ cho người quản lý thư viện.’

Văn hóa đọc. Cải cách giáo dục. Nghe Chú nói đến đây, tôi thầm nghĩ: Giáo dục, chỉ có thể là giáo dục, là thay đổi nếp tư duy mới có thể là con đường, và chính là con đường duy nhất để đưa nước ta đi lên và thoát khỏi sự lạc hậu, đói nghèo. Không còn con đường nào khác, khi cả nhân loại đã bước qua kỷ nguyên tri thức và tư duy đột phá, sáng tạo. Trên các métro, xe bus ở Pháp hay một vài nước chúng tôi đã có dịp đi qua, người ta cắm cúi vào những trang sách và say mê đọc. Liếc qua bìa sách, tôi thấy phần nhiều là sách kinh tế, triết học, hay các tác phẩm văn học lớn đang nóng... Ở Lyon, ba loại báo 20 minutes, Direct Matin và Metro đều được phát miễn phí hàng ngày cho mọi người dân. Nói chuyện với đa số những người Pháp mà chúng tôi đã gặp, tất cả họ đều có những kiến thức rất cơ bản và thường thức về những căn bệnh như ung thư, tim mạch, tiểu đường... Hay dân chúng ở các nước như Đức, Hà Lan nói tiếng Anh rất sôi, hầu như mọi người dân chúng tôi gặp trên đường đều làm du lịch. Họ quảng bá về đất nước họ khéo léo, tự nhiên và chân thành bằng chính thái độ lịch sự của họ, bằng sự hiểu biết và nhiệt tình của họ. Một điều chúng tôi đã nhiều lần nghe một số Thầy Cô người Pháp nhận xét, nghe các Cô Chú nói, và thế hệ trẻ bạn bè mình nói, đó là sự công nhận rằng dân trí của các nước bên này cao hơn hẳn chúng ta. Rằng người Việt Nam thông minh, nhưng khôn

lanh, khôn lỏi và không khôn ngoan, nên không vững bền. Nghe như thế, tôi thấy vừa xót xa, vừa xấu hổ.

Nước Nhật đã khôn ngoan đi trước trong cuộc cải cách Minh Trị 1868 để làm nên một Nhật Bản phát triển nhanh chóng và thần kỳ, từ một quốc gia phong kiến lạc hậu trở nên thành một cường quốc kinh tế và giúp đất nước này tránh nguy cơ bị xâm lược từ các cường quốc, đế quốc, thực dân phương Tây... Quá nhiều bằng chứng cụ thể đã chứng minh một chân lý: Tất cả những quốc gia phát triển bền vững nhất là nhờ biết khai thác tiềm năng con người một cách hiệu quả nhất. Chính tài nguyên con người, chứ không phải là tài nguyên thiên nhiên, vì rừng vàng biển bạc sẽ có lúc bị cạn kiệt nếu không biết cách khai thác, chính đôi bàn tay, trái tim và khối óc mới làm nên tất cả... Phát triển văn hóa đọc cho người dân Việt Nam cũng là niềm tâm huyết của biết bao nhiêu trí thức Việt Nam ở trong và ngoài nước: PGS.TS. Nghiêm Đình Vỳ, GS. Nguyễn Văn Tuấn, GS. Hoàng Tụy, hay Thầy Nguyễn Mạnh Hùng, CEO của Trung tâm Phát hành sách Thái Hà mà chúng tôi đã có dịp gặp gỡ và nói chuyện ít nhiều... Hầu như tất cả các Cô Chú chúng tôi đã gặp ở Hội quán đều trở về cùng vấn đề nhức nhối này. Cả thế giới đang tiến quá nhanh cho sự thích ứng của mọi nền giáo dục, dù là tiên tiến nhất hiện nay. Đó là một bài toán dài và khó, nhưng cần được thực hiện nhanh và hiệu quả.

Chú cũng là người thay mặt Chi hội ủng hộ cuộc thi sáng tạo kỹ thuật toàn quốc năm 1990 (với số tiền tài trợ lúc đó là 1500 Francs) để đơm mầm đam mê khoa học, kỹ thuật cho các em học sinh tiểu học, trung học, phổ thông. Hội thi phóng Hỏa tiễn nước (Battle in the sky) cũng là một hoạt động thường niên do Chú mới đề xuất, trong sự hợp tác với CLB Thiên văn nghiệp dư của Nhà Văn hóa Thanh niên Vũng Tàu. Chú cho chúng tôi xem những bức hình từ cuộc thi: Hỏa tiễn được làm từ những vật liệu đơn giản, dễ kiếm như vỏ chai Coca, giấy, nhựa mềm... Theo tìm hiểu riêng của chúng tôi trên mạng, cuộc thi này cũng được tổ chức ở nhiều nơi như Hà Nội, TP. Hồ Chí Minh,... Chú đang lo kế hoạch để mang các cuộc chơi này sang nhiều nơi khác, như đồng bằng sông Cửu Long...

Ảnh 6: Bài viết về Cuộc thi Hỏa tiễn nước do Chú phát động ở Bà Rịa-Vũng Tàu

Ảnh 7: Một bài viết của Chú nói về sự đóng góp của Kiều bào đối với sự phát triển đất nước, nhất là trong lĩnh vực khoa học-kỹ thuật, đã đăng trên báo Đoàn Kết của HNVNTP (2006) và đăng lại trên quyển '30 năm với HNVNTP' của ông Trần Tír Nghĩa.

Buổi nói chuyện đã diễn ra như một tiết học lịch sử, văn hóa, khoa học thú vị mà chúng tôi là những người trò ngòì trước Thầy và hỏi và lắng nghe...Chúng tôi vừa lật giở những hồ sơ, vừa đặt ra những thắc mắc...Những tấm ảnh, những biên bản được viết tay hay gõ bằng máy chữ ngày xưa trên những mảnh giấy đã ố vàng màu thời gian ... Nhiều lắm! Có những bản ghi lại đóng góp của những con người có tên và không tên thầm lặng, trong nhiều lĩnh vực từ thiện, khoa học, và đều hướng về quê nhà. Bản thông báo quyên góp ủng hộ cho các nạn đói kém, lũ lụt...Thư cảm ơn từ Trung ương đã nhận được sự ủng hộ của Chi Hội, ví như trong nạn đói năm 1988. Chỉ một năm trước ngày lúá thể hệ 8X cuối cùng chúng tôi ra đời, đất nước mình vẫn đói...Sau hai mươi mấy năm, vẫn còn bao nhiêu người phải đói, và có bao nhiêu người “phải” vứt đồ ăn?

Bấy giờ, theo thói quen và “lẻ lói” của một cuộc phỏng vấn về “sự liên hệ bản thân”, chúng tôi hỏi Chú về suy nghĩ và lời khuyên của Chú dành cho thế hệ trẻ. Chú trả lời chúng tôi bằng hai câu thơ:

“Đã mang tiếng ở trong trời đất
Phải có danh gì với núi sông...”

Những câu thơ này của Nguyễn Công Trứ, Chú đã đọc cho chúng tôi nghe, như một lời tâm huyết và nhấn nhủ. Chú nói: “Danh đây là từ những gì mình đóng góp với núi sông.” Và Chú căn dặn thêm:

“Phải đọc sách. Đó là cách học nhanh nhất. Muốn làm được việc, nhất định phải làm giỏi. Làm hết sức, nhưng phải có kế hoạch tốt, và có chiến lược hay...”

Và Chú hỏi lại tôi, một câu hỏi làm tôi khá bất ngờ và ban đầu hơi lúng túng khi trả lời:

- Vì sao cháu đến đây?

Ảnh 8: Chú Lâm Thành Mỹ (ảnh chụp tại phòng khách ở nhà riêng của Chú)

Trên bức tường, tôi nhìn thấy hai câu đối:

*“Sương tuyết không phai tình Đất Tổ
Phong trần còn nặng nợ nàng Xuân...”*

Hai câu này là của Chú, với thư pháp của Xuân Quân. Tôi nghĩ rằng hai câu thơ này, cộng với hai câu nói trên của Nguyễn Công Trứ đã thể hiện trọn vẹn tâm hồn và tâm nhìn của một Người mà chúng tôi đã có cơ hội được gặp mặt vào một buổi chiều mùa xuân ý nghĩa.

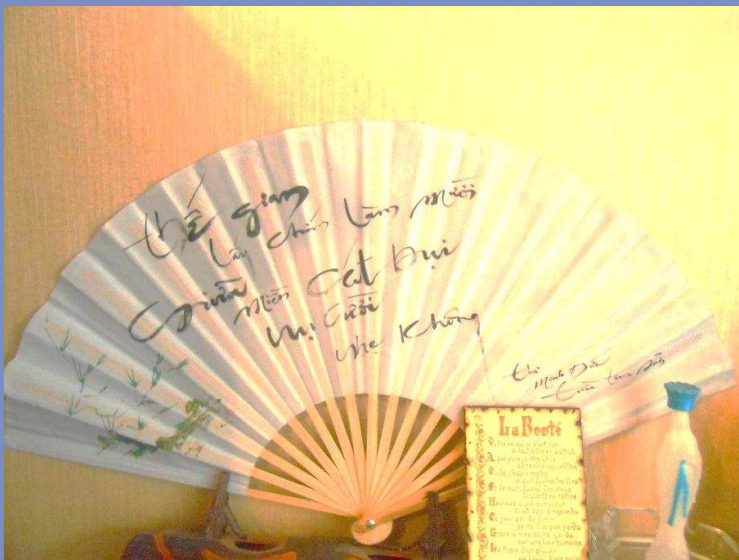

Ảnh 9: Một góc phòng khách nhà Chú với hai câu đối do Chú sáng tác

Tôi đáp rằng đây là công việc được Chú Hùng Anh giao, sau đó thì rằng tôi thích viết lách và cũng thích gặp gỡ và trò chuyện các Cô Chú. Đây lại là một lời nhắc khác của Chú dưới dạng câu hỏi: “Phải biết mình đi đâu, về đâu và vì sao?” Sau cùng, tôi xin phép Chú chụp lại một vài bức ảnh về Chú, về các hồ sơ và những nét Việt Nam trong phòng khách.

Tôi hỏi Chú về “nàng Xuân”, thì ra đó không chỉ là mùa xuân. Xuân là tên của vợ Chú, một giảng viên Anh ngữ ở trường Phổ thông, mà chúng tôi sẽ có cơ hội gặp gỡ ở Hội Quán trong một dịp làm Nem học bổng một Ngày Hội văn hóa sau này...

Gần cuối, Chú cháu cùng trao đổi đôi chút về Đạo Phật. Chúng tôi càng lúc càng cảm thấy hướng về tâm linh hình như đang là một xu thế tất yếu của thời đại. Những buổi lễ tết Công giáo và Phật giáo tổ chức ở Chùa hay Nhà thờ tại Lyon mà chúng tôi đã có dịp tham gia, quả thực luôn dành được sự góp mặt của đông đảo người Việt trong vùng, không phân biệt Tôn giáo. Và theo Chú, sự hướng về này, có thể cũng là một trong những lý do dẫn đến sự giảm số lượng thành viên trong nhiều tổ chức, trong đó có cả Chi Hội, như đã đề cập.

Ảnh 10: Một vật lưu niệm khác trong phòng khách về một triết lý sống của Chú

Chú trở lại với câu hỏi trước về lời khuyên cho thế hệ chúng tôi, và tổng kết lại bằng một câu nói rất gần với Đạo Phật: “Phải tự thấp được mà đi...(và Chú mỉm cười) Nhưng phải dựa vào những ánh sáng xung quanh khác nữa”.

Ba tiếng đồng hồ hơn trôi qua nhanh chóng...Lúc này đã hơn sáu giờ chiều...Chúng tôi cảm ơn Chú về buổi phỏng vấn và Chú cháu tạm biệt nhau...

(Hết phần 1, còn tiếp phần 2)

Bút Chì

Lyon, 05/2014

TIN BUỒN – AVIS DE DÉCÈS

Chúng tôi được tin bà Trần Văn Nghĩa, nữ danh Diệp Thị Ánh, tạ thế ngày thứ hai 27/4/2014, hưởng thọ 83 tuổi. Ban Chấp hành Chi hội thành thật chia buồn cùng ông Trần Văn Nghĩa và gia quyến. Cầu nguyện cho linh hồn bà Diệp Thị Ánh được siêu thoát.

Nous apprenons le décès de Mme Trần Văn Nghĩa, née Diệp Thị Ánh, à l'âge de 83 ans. Nous présentons à M. Trần Văn Nghĩa et toute leur famille nos condoléances les plus sincères.

Le bureau exécutif de UGVR

Bulletin d'adhésion -Đơn gia nhập Hội

Nom, prénom (Họ và tên):

Profession (Nghề nghiệp):

Adresse postale (Địa chỉ):

Courriel (Thư điện tử):

Téléphone (Điện thoại nhà):

Téléphone portable (Điện thoại di động):

Désire adhérer comme membre de l'UGVR (25 €pour l'année)

Trở thành hội viên Chi hội Rhône HNVNTP (25€ / 1 năm)

Fais un don ponctuel pour les actions humanitaires :

Giúp đỡ những hoạt động nhân đạo với số tiền :

M'abonne au journal Đoàn Kết : 25€ / an

(5 numéros) version française ou vietnamienne au choix.

Đặt mua báo Đoàn Kết : 25 €/1 năm (5 số) bản tiếng Việt hoặc tiếng Pháp

Un reçu fiscal vous sera envoyé.

Ông/bà sẽ nhận chứng từ để khai thuế

Veuillez établir votre chèque à l'ordre de l'UGVR et l'envoyer à l'adresse de l'association :

UGVR. 38 rue Sainte Geneviève. 69006 Lyon